

Plan mot kränkande behandling

Spikens förskola

Ansvarig rektor: Lena Brännholm

Giltighetstid: 231201–241130

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn och elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en plan mot kränkande behandling är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Alla ska känna glädje, trivas och känna trygghet på förskolan.

På Spikens förskola vill vi att alla ska känna att man kan vara den man är och bli bemött, behandlad och respekterad för det. Det är all personals ansvar att det ska råda nolltolerans mot all form av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier på Spikens förskola. Vi arbetar med barnens relationer till varandra i vardagen. Barnen är med och diskuterar trivselregler. Barnen reflekterar kring värdegrundsfrågor i samlingar då vi använder oss av Kompisböckerna som till viss del är relaterat till barnkonventionen.

Vårt förhållningssätt grundar sig på ett gott och respektfullt bemötande, som utgår från de grundläggande värdena i skollagen och förskolans läroplan. Vi identifierar och stärker det positiva bemötandet, förhållningssättet och förutsättningar för att jobba mot nolltolerans.

3. Kartläggning av risker

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
Vid båten	Observationen och barnens oro	Stora barn retar små barn för att de inte kan klättra upp
Bakom förrådet utomhus		Mörk och undanskymd hörna

4. Utvärdering av genomförda insatser

Planerad insats	Resultat av insatsen	Utvärdering av insatsen
Arbetet med Kompisböckerna och användandet av handdockorna Kanin och Igelkott.	Varit lättare för barnen att kunna lösa sina egna konflikter när de kunde relatera till hur Kanin och Igelkott löste sina konflikter.	Har fungerat bra men vi kan använda böckerna vid fler tillfällen under veckan.
Dela in barnen i mindre	Var positivt då det fanns fler och mer möjlighet att se, prata	Vi kunde inte dela barnen så ofta som vi önskat då det varit

grupper.	och bekräfta barnen. Att sätta ihop barn som inte brukar leka med varandra för att visa på att man kan leka med alla. Vi kunde se eller höra saker hos barnen som vi kanske inte var medvetna om tidigare.	många och långa sjukskrivningar och olika vikarier. Inte alla vikarier hade en pedagogisk utbildning eller tillräckligt bra språk. Vi kunde jobba vidare med hur barnen är med varandra utifrån det vi hört eller pratat om i de mindre grupperna.
Pedagogerna ska sprida ut sig för att förebygga konflikter både ute och inomhus.	Lättare för att upptäcka vad som är på gång bland barnen.	Svårt att göra en riktig utvärdering då avdelningarna jobbade väldigt olika.
Aktivitetstavlan	Har inte använts alls.	

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när åtgärderna ska vara genomförda
Jobba med Kompisböckerna.	Minst en gång i veckan använda oss av böckerna. Både i planerad och spontan undervisning.	Barnen ska få en inblick/förförståelse för hur man är mot andra och sig själv.	
Förstå sina och andras känslor.	Börja använda materialet om "Liten" från Brottsoffermyndigheten.	Barnen ska lära sig känna igen och uttrycka sina känslor samt känna in andras känslouttryck.	
Barnen ska lära sig göra egna val.	Använda aktivitetstavlan varje dag.	Att barnen förstår konsekvenserna av de val de gör. Blir lugnare miljöer när alla barn vet vad de ska göra.	

6. Delaktighet

Trygghetsvandring med barnen i mindre grupper där vi går runt både ute och inne och pratar med barnen om hur det känns på de olika platserna.

Samtal/intervjuer med de äldsta barnen om var de känner sig oroliga/rädda/trygga.

Informera vårdnadshavarna i ett Nyhetsbrev om att vi gör intervjuer och en trygghetsvandring och varför vi gör det så att vi kan få en återkoppling ifall barnen pratar om det hemma.

Visa planen på föräldramötet för att få deras tankar och idéer.

Planen ska ligga i förskolans mapp på driven för att alla ska ha tillgång till den. Ha med den som en punkt på avdelningsmöten.

7. Förankring

Planen presenteras för alla kollegor på utvecklingsdagen i nov där vi tillsammans diskuterar innehållet. Vi informerar vårdnadshavarna i ett Nyhetsbrev och på utvecklings/föräldramötet samt genom den dagliga kontakten. Barnen involveras genom att vi pratar om innehållet i planen på våra samlingar.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när barn kränker barn:

1. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen hanterar situationen och meddelar rektor.
2. Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
3. Skyndsam anmälan till Stella-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
4. En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
5. I vissa situationer kan specialpedagog behöva kopplas in.
6. Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar barn:

1. Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets vårdnadshavare.
  2. Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.
-

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

- **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning (i diskrimineringslagen funktionshinder)**

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

- **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

